Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/4176

2024 8 2

P9_TA(2023)0474

Prieštaravimas įgyvendinimo aktui: didžiausia leidžiamoji triciklazolo liekanų koncentracija

2023 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo dėl didžiausios leidžiamosios triciklazolo liekanų koncentracijos tam tikruose produktuose arba ant jų iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 396/2005 II ir V priedai (COM(2023)0499 – 2023/2998(RPS))

(C/2024/4176)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Tarybos reglamento (COM(2023)0499), kuriuo dėl didžiausios leidžiamosios triciklazolo liekanų koncentracijos tam tikruose produktuose arba ant jų iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 396/2005 II ir V priedai,

— atsižvelgdamas į 2005 m. vasario 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiantį Tarybos direktyvą 91/414/EEB ([1]), ypač į jo 14 straipsnio 1 dalies a punktą,

— atsižvelgdamas į tai, kad Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas per 2023 m. gegužės 11 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti,

— atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) 2022 m. gruodžio 7 d. priimtą ir 2023 m. sausio 18 d. paskelbtą pagrįstą nuomonę ([2]),

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl Sąjungos pesticidų autorizacijos procedūros ([3]),

— atsižvelgdamas į 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ([4]), 5a straipsnio 4 dalies e punktą ir 5a straipsnio 5 dalį,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 112 straipsnio 2 ir 3 dalis ir 4 dalies c punktą,

— atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas per 2023 m. gegužės 11 d. vykusį balsavimą nepateikė nuomonės, o tai reiškia, kad pasiūlymui dėl reglamento nebuvo pritarta kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma; kadangi po 2023 m. rugsėjo 20 d. balsavimo Taryba taip pat nepateikė nuomonės;

B. kadangi pasiūlymu dėl Tarybos reglamento didžiausią leidžiamąją triciklazolo liekanų koncentraciją (DLK) ryžiuose siekiama padidinti nuo 0,01 mg/kg iki 0,09 mg/kg;

C. kadangi Reglamentu (EB) Nr. 396/2005 siekiama užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir suderinti Sąjungos nuostatos dėl didžiausios leidžiamosios pesticidų liekanų koncentracijos augaliniame ir gyvūniniame maiste ir pašaruose ar ant jų;

D. kadangi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009 ([5]) 1 straipsnyje nustatyta, kad tuo reglamentu siekiama užtikrinti aukštą žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsaugos lygį ir pagerinti vidaus rinkos veikimą suderinant augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką taisykles bei kartu padidinti žemės ūkio produktyvumą;;

([1]) OL L 70, 2005 3 16, p. 1.
([2]) Reasoned opinion on the setting of import tolerance for tricyclazole in rice, EFSA Journal 2023;21(1):7757, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2023.7757.
([3]) OL C 411, 2020 11 27, p. 48.
([4]) OL L 184, 1999 7 17, p. 23.
([5]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantis Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

E. kadangi 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikate „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ pripažįstama, kad „Europos maisto saugos, gausos, maistingumo ir aukštos kokybės lygis jau dabar yra laikomas pasauliniu standartu“;

F. kadangi triciklazolas yra sisteminis ir apsauginis fungicidas, skirtas veiksmingai kontroliuoti ryžių degligę (*Pyricularia grisea Sacc.*), pasireiškiančią visais vystymosi etapais (lapų degligę, stiebo degligę ir šluotelės degligę);

G. kadangi 2008 m. triciklazolas nebuvo įtrauktas į Tarybos direktyvos 91/414/EEB I priedą po to, kai Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas padarė išvadą, kad yra „aiškių rodiklių, kuriais remiantis būtų galima daryti prielaidą, kad ši medžiaga daro žalingą poveikį žmonių sveikatai ir, visų pirma, dėl esminių trūkstamų duomenų buvo neįmanoma nustatyti patikimos leistinos paros normos, ūmios referencinę dozės ir leistino operatoriaus sąlyčio lygio, o tokios vertės yra būtinos rizikos vertinimui atlikti“ ([6]); kadangi nuo 2009 m. kovo 30 d. triciklazolo neleidžiama naudoti ES;

H. kadangi savo tarpusavio vertinime, atliktame 2015 m. gavus paraišką dėl patvirtinimo naudoti Sąjungoje, EFSA padarė išvadą ([7]), kad yra daug svarbių susirūpinimą keliančių sričių, susijusių su triciklazolo toksikologija; kadangi EFSA negalėjo nepaisyti triciklazolo genotoksiškumo ir kancerogeniškumo potencialo, todėl nebuvo galima nustatyti pamatinių verčių (leidžiamosios paros dozės, ūmaus poveikio etaloninės dozės ir leidžiamo operatoriaus ekspozicijos lygio), naudojamų atliekant rizikos žmonių sveikatai vertinimus; kadangi dėl šios priežasties nebuvo galima atlikti rizikos operatoriams, darbuotojams, pašaliniams asmenims, gyventojams ir vartotojams vertinimo; kadangi, be to, EFSA taip pat negalėjo atmesti galimų endokrininę sistemą ardančių savybių; kadangi dėl to paraiška dėl patvirtinimo buvo atmesta ([8]);

I. kadangi nuo 2016 m. Sąjungoje uždrausta naudoti triciklazolą, taip pat importuoti produktus, kurių liekanos viršija analitinio kiekybinio nustatymo ribą;

J. kadangi uždraudus šį fungicidą Europos ūkininkai buvo priversti investuoti į alternatyvios žemės ūkio praktikos paiešką;

K. kadangi uždraudus šį fungicidą Sąjungoje Europos gamintojų ryžių gamyba labai sumažėjo;

L. kadangi nuo to laiko, kai triciklazolo DLK ryžiuose buvo sumažinta iki kiekybinio nustatymo ribos ir 2017 m. pradėta taikyti visoje Sąjungoje, ne ES ryžių gamintojai taikė agronominius metodus ir pritaikė savo verslo modelius, kad galėtų toliau eksportuoti į Sąjungą;

M. kadangi Europos ryžių gamybos grandinė nuolat pritarė poreikiui užtikrinti pesticidų naudojimo taisyklių abipusiškumą;

N. kadangi Sąjungoje uždraudus triciklazolą visiškai nebeliko abipusiškumo ir dėl to nukentėjo Sąjungos standartus atitinkantys ryžių gamintojai;

O. kadangi dėl tokios padėties ilgainiui Sąjungos standartus atitinkančių ryžių gamintojų atžvilgiu gali atsirasti nesąžininga konkurencija;

P. kadangi prekybą skatinanti politika tebėra Europos Parlamento prioritetas;

Q. kadangi 2022 prekybos metais (2021 m. rugsėjo 1 d.–2022 m. liepos 31 d.) ryžių importas į Sąjungą pasiekė rekordinį 1,67 mln. tonų kiekį, reiškiantį, kad per metus jis padidėjo 36 proc. ([9]);

R. kadangi importas iš šalių, kuriose leidžiama naudoti triciklazolą, iš viso sudarė beveik 194 000 tonų, t. y. apytiksliai 12 proc. viso importo ([10]);

([6]) 2008/770/EB: 2008 m. rugsėjo 30 d. Komisijos sprendimas dėl triciklazolo neįtraukimo į Tarybos direktyvos 91/414/EEB I priedą ir augalų apsaugos produktų, kuriuose yra tos medžiagos, registracijos panaikinimo (pranešta dokumentu Nr. C(2008) 5108) (OL L 263, 2008 10 2, p. 16).

([7]) Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance tricyclazoles, EFSA Journal, 2015, 13(2):4032, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2015.4032.

([8]) 2016 m. spalio 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1826, kuriuo, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką, nepatvirtinama veiklioji medžiaga triciklazolas (OL L 279, 2016 10 15, p. 88).

([9]) Eurostatas, 2023.

([10]) Eurostatas, 2023.

S. kadangi, nors Sąjungos ūkininkams būtų taikomi aukščiausi įmanomi vartotojų saugos reikalavimai, priėmus pasiūlymą dėl Tarybos reglamento į Sąjungą būtų leidžiamas Sąjungos standartų neatitinkantis importas;

T. kadangi priėmus pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, remiantis Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema (RASFF), 2021 m. pranešimų būtų 76 proc., o 2022 m. – 73 proc. mažiau;

U. kadangi priėmus pasiūlymą dėl Tarybos reglamento būtų pakenkta apsirūpinimo maistu saugumui ir, nesant tinkamų atsekamumo ir informavimo priemonių, galėtų būti vykdoma vartotojus klaidinanti praktika;

V. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 191 straipsnio 2 dalyje atsargumo principas įvardijamas kaip vienas iš pagrindinių Sąjungos principų;

W. kadangi, siekiant sumažinti pesticidų naudojimo keliamą riziką ir poveikį žmonių ir gyvūnų sveikatai bei aplinkai, Komisija ir valstybės narės raginamos spręsti importuojamų žemės ūkio produktų, apdorotų Sąjungoje uždraustomis arba ribotai naudojamomis cheminėmis medžiagomis, klausimą;

1. prieštarauja pasiūlymo dėl Tarybos reglamento priėmimui;

2. mano, kad šis pasiūlymas dėl Tarybos reglamento viršija Reglamente (EB) Nr. 396/2005 nurodytus įgyvendinimo įgaliojimus;

3. mano, kad šis pasiūlymas dėl Tarybos reglamento nesuderinamas su Reglamento (EB) Nr. 396/2005 tikslu ir turiniu;

4. pažymi, kad pasiūlymas dėl Tarybos reglamento neatitinka prisiimtų įsipareigojimų užtikrinti aukštą vartotojų saugą;

5. pažymi, kad DLK, kaip rizika grindžiami prekybos standartai, padeda išvengti kliūčių ir prekybos sutrikimų, ir pabrėžia, kad esant nevienodoms sąlygoms galėtų atsirasti kliūtys ir galimi prekybos sutrikimai, galintys daryti didelį poveikį vartotojams, ūkininkams ir maisto sektoriui Europoje ir už jos ribų;

6. primygtinai reikalauja, kad, kaip ir Europos ryžių gamintojams, triciklazolo DLK importuojamuose ryžiuose Sąjungoje išliktų 0,01 mg/kg;

7. ragina Komisiją atsiimti pasiūlymą dėl reglamento;

8. ragina Komisiją Europos ūkininkams užtikrinti vienodas sąlygas;

9. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.